

International JOURNAL of SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Received/Makale Geliş 03.07.2023
Published /Yayınlanma 30.09.2023
Volume/Issue (Cilt/Sayı)-ss/pp 10(99), 2322-2332

10.5281/zenodo.8396776
Araştırma Makalesi
ISSN: 2459-1149

Dr. Öğr. Üyesi Hilal Yılmaz

<https://orcid.org/0000-0002-4594-3155>

Artvin Çoruh Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Eğitimi Ana Bilim Dalı, Artvin / TÜRKİYE

Dr. Öğr. Üyesi Semiha İsmailoğlu

<https://orcid.org/0000-0002-1006-6279>

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Rize / TÜRKİYE

Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Okula Uyumlarının Evde Öğrenme Ortamları Açısından Değerlendirilmesi

Evaluation of Preschool Children's School Adjustment in terms of Home Learning Environments

ÖZET

5-6 yaş aralığındaki çocuklarının okula uyumlarının sağlanması okul yaşamının ilk evresi olan okul öncesi dönemden başlamaktadır. Bu dönemde çocukların okula uyumlarının incelenmesi ve bu durum üzerinde etkili olan faktörlerin belirlenmesi oldukça önemlidir. Çocukların okuldan önce içinde buldukları ev ortamlarının niteliği burada önem kazanmaktadır. Bu nedenle bu araştırmanın amacı okul öncesi dönem çocuklarının okula uyumlarının evde öğrenme ortamları açısından değerlendirilmesidir. Bu amaçla araştırma karma araştırma modelinde tasarlanmıştır. Çalışma grubunda okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 5-6 yaş grubu 270 çocuk yer almaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak çocukların okula uyumlarını tespit etmek amacıyla 5-6 Yaş Çocukları İçin Okul Uyumunu Öğretmen Değerlendirme Ölçeği ve evde öğrenme ortamlarını değerlendirmek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan evde öğrenme ortamları anket formu kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda çocukların okula uyum düzeylerinin yüksek olduğu; evde öğrenme ortamlarının çocuklara uygun ve nitelikli olduğu tespit edilmiştir. Kız çocukların okula uyumlarının erkeklerden daha yüksek olduğu ve 6 yaş çocukların okula uyumlarının 5 yaşındakilerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca çocukların okula uyumlarının evde öğrenme ortamlarına göre farklılaştığı tespit edilmiştir. Buna göre kendine ait odası, masası, sandalyesi ve dolabı olan çocukların okula uyumları olmayanlardan; evde rutin bir programı olan çocukların okula uyumları olmayanlardan ve evde eğitici-öğretici etkinlikler yapan çocukların okula uyumları ekran odaklı etkinlikler yapanlardan daha yüksektir.

Anahtar Kelimeler: Okula Uyum, Evde Öğrenme Ortamları, Okul Öncesi Dönem Çocukları, Çocuk Mobilyaları.

ABSTRACT

Ensuring the adaptation of preschool children to school starts from the pre-school years, which is the early period of school life. In this period, it is very important to examine the adjustment of children to school and to determine the factors that affect this situation. The quality of the home environment in which children live before school gains importance here. Therefore, the aim of this study is to evaluate preschool children's school adjustment in terms of home learning environments. For this purpose, the research was designed in a mixed research model. The study group includes 270 children aged 5-6 years attending pre-school education institutions. As a data collection tool in the study, a school adjustment teacher evaluation scale for 5-6 year old children and a home learning environment questionnaire prepared by the researchers to evaluate home learning environments were used to determine children's school adjustment. As a result of the research, it was found that the children's school adjustment level was high; It has been determined that home learning environments are suitable and qualified for children. It has been determined that girls' school adjustment is higher than boys' and 6-year-olds' school adjustment is higher than 5-year-olds. In addition, it has been determined that the adaptation of children to school differs according to the learning environments at home. Accordingly, children who have their own room, desk, chair and closet are not suitable for school; Children who have a routine program at home are more likely to adapt to school than those who do not have school adjustment, and children who do educational-instructional activities at home are higher than those who do screen-focused activities.

Keywords: Adaptation to School, Learning Environments at Home, Preschool Children, Children's Furniture.

1. GİRİŞ

Okul öncesi döneminde çocuklar evden uzaklaşarak yabancı bir ortamda uzun süreli vakit geçirmeye başlamaktadır. Bu yeni ortamda çocuklar evlerindeki özgürlüklerini artık kaybettiği ve yeni bir alana geçiş yaptığının farkındalığına varmaktadır (Oktay ve Unutkan, 2005; Şentürk-Berber, 2015). Bununla birlikte, süreçte çocuktan bu duruma uyum sağlaması ve durumun üstesinden gelmesi beklenmektedir (Oktay, 2010). Çocukların bu yeni ortama uyum sağlaması ve durumu benimsemesi birçok açıdan son derece önemli bir durumdur. Uyum, okul kültürünün ya da öğrenme ortamlarının gerektirdiği çok yönlü özelliklerle çocukların sahip olduğu özelliklerin etkili bir eğitim öğretim süreci için bir araya gelme

dercesini ifade etmektedir (Spencer, 1999). Okula uyum ise pek çok beceriyi gerektiren ve beraberinde getiren, sosyal etki ve davranışlarla da ilişkili çok boyutlu bir kavramdır (Gresham ve Elliott, 1987; Önder ve Gülay, 2010). Bu uyum sürecini demografik özellikler, sosyoekonomik durum ve ebeveynlerin eğitimi gibi çeşitli faktörler etkilemektedir (Reynolds & Bezruczko, 1993). Ayrıca okula oyun sürecinde aile ve öğretmenin çocuğa destek olması gerekmektedir (Şentürk-Berber, 2015).

Millî Eğitim Bakanlığı 2006-2007 eğitim öğretim yılından itibaren okula uyum sürecine önem vermiş ve çocuğun okulu tanınması ve uyumunun kolaylaşması amacıyla “Okula Uyum Programı” uygulamaya başlamıştır. Milli Eğitim Temel Müdürlüğü heryıl okullara okula uyum süreci ile ilgili olarak ek bilgilendirme yaparak, okulöncesi ve ilkökul birinci sınıf çocuklarını ev ortamından ayrılarak okul ortamına geçişinin belli bir uyum gerektirdiğini belirtmekte ve bununla ilgili olarak okullardan çeşitli etkinlikler uygulamalarını istemektedir (MEB, 2013). Türkiye’de son yıllarda okula uyum ile ilgili çalışmalarda artış gözlenmiştir. Okula uyum ile ilgili olarak cinsiyet, daha önce okul öncesi eğitime devam etme, doğum sırası (Arabacıoğlu ve Bağçeli Kahraman, 2021), çocuk yetiştirme tutumları (Gülay Ogelman vd., 2013), sürece yönelik öğretmen ve anne görüşleri (Bağçeli Kahraman, 2018) gibi farklı değişkenlerin ele alındığı çalışmalar verilebilir. Fakat okulun sosyolojik, aile durumu, öğretmen görüşleri üzerine yapılmış çalışmalar olsa da okuldan önce yaşadıkları alanın çocuğun uyumuna etkisinin olup olmadığına dair bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Çocuk doğduğu andan itibaren çevresi ile etkileşim içindedir, çevre çocuk gelişimini etkileyen önemli faktörlerden biridir. Çocuklar gelişim süreçlerinde başta ev, okul, oyun alanları, sosyal ve kültürel alanlar olmak üzere birçok mekân ile etkileşim içindedir. Çocukların yaşadığı tüm mekanların tasarımında mekansal algı ve ölçek, gereksinimler ve tercihler göz önünde bulundurulmalıdır. Bu farkındalık ile birlikte günümüzde çocuk gelişimine uygun ve gelişimini destekleyici mekanların sayısı artmaktadır. Bu bağlamda çocuğun gelişiminde önemli yere sahip olan çocuk odalarının da tasarımları önemlidir (Doğan & Baksi, 2019).

Çocuğun tamamen kendine ait bir alanının olması, onun kişiliğinin gelişmesine ve özgüvenin pekişmesini desteklemektedir (Gür ve Zorlu, 2002). Çocuğun konutla ilişkisi, çocukluk dönemlerinde daha yoğun olarak kendi mahrem bölgesi olan odası ile görülmektedir. Çocuk, üzerinde oluşan memnuniyet ile aidiyet duygularıyla birlikte yaşadığı mekânı kişiselleştirmektedir. Çocuk odası bireysel olarak kullanıldığında çocuğun özgürlük ve mahremiyet gereksinimleri için olumlu etki oluşturmaktadır. Çoklu oda kullanımlarında her birey açısından işlevsel uygunluğa göre sınırlarının belirlenmesi olumlu sonuçlar doğuracaktır (Doğan & Baksi, 2019).

Çocuk odalarının minimum boyutlarda tutulması, çocuğun odasındaki eylemlerini ve eylem alanlarını kısıtlamaktadır. Mobilyalar, insanın dış dünyayla iletişim ve etkileşim aracı olan, çeşitli işlev ve değerlerin göstergesidir (Şişmanoğlu, 2013). Çocukların uyuması için bir yatak alanı, giysi depolama için bir eşya dolabı, resim yapmak, ders çalışmak veya bilgisayar kullanmak için bir masa ve sandalye alanı ve oyun alanı bu mekânlarda bulunan eylem alanlarıdır. Çocuklara göre yüksek tavanlı, büyük hacimli mekânların veya çocukların vücut ölçülerine uygun olmayan mobilya seçimlerinin endişe, korku gibi duygulara sebep olduğu bilinmektedir. Çocukların ölçülerine göre tasarlanmış olan donatı elemanları ile çocuk kendini güvende hissetmekte ve özgürlük hissini yaşamasına da yardımcı olmaktadır. Çocuk mobilyalarından yatak hariç farklı yaş dönemlerine uygun özelliklere sahip mobilyaların olmadığı görülmektedir. Çocukluk dönemi, vücudun hızlı büyüme gösterdiği bir dönemdir ve mobilyanın, büyüyen çocuğun ihtiyaçlarına karşılık vermemektedir. Belirtilen problemlerden dolayı mobilyası, çocuk için verimli olmamakta ve uzun ömürlü kullanım sağlamamaktadır. Mobilyalar çocukların algılarında ve kullanımlarında etkili olduğu için tasarlanırken çocukların antropometrik boyutları göz önünde bulundurulmalıdır (Bilgiç & Çiftçi, 2020; Sivri, 1993; Tavşan vd., 2018; Yavuz Öden, 2021). Ortalama bir çocuk odası için mobilyalar; karyola, komodin, gardırop, oyuncak dolabı, masa, sandalye veya kitaplık olabilir. Her bir mobilya çeşidi için dikkat edilmesi gereken özelliklerin odağı farklı olacaktır.

Doğduktan itibaren yaşadığı ev ile sınırlı kalmayıp etkileşimini farklı alanlarda sürdüren çocuk, yeni deneyimler edinmektedir. Bu bağlamda evde yaşanan alan, çocuğun odasından sonra adım attığı yer okul öncesi eğitim kurumlarıdır. Okul öncesi eğitim kurumları, aile ortamından sonra çocukların hayatındaki düzenli ilk eğitim kurumları olarak önem taşır (Ogelman & Kaya, 2023). Okul öncesi eğitim yapıları; çocukların, zihinsel, bedensel, toplumsal ve ruhsal açıdan gelişmelerini sağlamak; bakım, barınma, sağlık ve beslenme konularında gereken tedbirleri almak ve eğitim hayatına hazırlamak için önemli kurumlardır (Bakal & Bilgiç, 2023). Yaşamın ilk yıllarındaki okula uyum, çocukların okul öncesi eğitim kurumlarına alışması, bu süreci sevmesi, benimsemesi, kurallara uyması, etkinliklere katılması, öğretmeni ve

akranlarıyla olumlu ilişkiler geliştirmesi gibi birçok durum barındıran çok boyutlu bir süreçtir (Ogelman & Kaya, 2023).

Sınıflarda kullanılan mobilyaların rahat olması çocuklara evdeymiş gibi hissetmesini sağlamakta ve çocukların öğretmenle daha iyi iletişim kurmasını olumlu yönde etkilemektedir. Ayrıca çocukların dinlenmesi için yumuşak dokulu yüzeylerin kullanılması öğretmen-çocuk ilişkisini olumlu yönde etkileyebilmektedir (Erbay ve Ömeroğlu, 2011).

Gür ve Zorlu'nun çalışmalarına göre (2002), çocuklar için ürün tasarım sürecinde tasarlanan ürünün çocuğun fiziksel ve zihinsel gelişimlerini destekleyerek bilişsel ve algısal yönlerini güçlendirmesi gerektiğini; ayrıca eğitici ve yaratıcı yönlerini beslediğini de göz önünde tutmak gereklidir. Çocukların oynadığı oyunun içeriği kadar oyun oynarken kullandığı malzemelerin çeşitliliği, oyunu oynadığı mekânın ve kullandığı nesnelere çocukla kurduğu ilişkiler öncelikli öneme sahiptir. Bu nedenle nesnelere kadar mekanların tasarımı da bu süreçte önem kazanır (Tekin vd., 2022). Çocuk oturma elemanlarında dikkat edilmesi gereken kriterlerin başında güvenlik gelmektedir. Keskin kenar, köşeleri veya çıkıntıları olan oturma elemanları çocuklar için oldukça risklidir. Yumuşaklığı ve hafifliği ile sünger koltuklar, yumuşak hatlı ahşap veya plastik oturma elemanları çocuklar için tehlike arz etmezken kolayca taşınabilmesini sağlamaktadır. Oturma elemanlarında dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta da ürünün dengesidir. Sandalye benzeri elemanların zeminle ilişkisi çocuk güvenliğini gözetecek şekilde tasarlanmalıdır. Öyle ki sandalyelerde tekerlek kullanımı hassasiyet gerektiren bir konudur. Çocuklar oyun için veya bir yere ulaşma amacıyla sandalyelerin üzerine çıkabilir ve pek çok kazaya sebebiyet verebilir. Çocuklarda ürünleri sahiplenme ve benim duygusu özellikle ilk çocukluk döneminde oldukça sık gözlemlenir. Oturma elemanlarını da kişiselleştirme adına isimlerinin yazılı olduğu çeşitli renk ve formdaki sandalyelere çocukların isminin yazılması çocukta sahip olma duygusunu somutlaştırır (Brussoni vd., 2012; Moore, 2017; Oktay ve Pekyaman, 2010; Senyen ve Erdoğan, 2019).

Özellikle okul öncesi dönem okula uyumun ve akran ilişkilerinin yaşanmasına olanak sağlayan ilk dönemlerdendir. Akranlar, verdikleri güven, sağladıkları destek ve arkadaşlıkla çocukların özgüvenlerini arttırmakta; olumlu akran ilişkileri ile grup içindeki aidiyet hissini geliştirmektedir. Sınıfa ve yeni ortamlara rahatlıkla uyum sağlayan çocukların sosyal etkileşimlerinin daha iyi olduğu, sosyal becerileri sıklıkla kullandıkları, akranları tarafından sevildikleri ve kabul edildikleri görülmektedir (Estell vd., 2008).

Okula uyum becerilerinin geliştirilmesine yönelik evde öğrenme ortamlarının incelenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu durumun tespit edilmesiyle, okula yönelik uyum süreçlerinde yaşanan olası problemlerin önüne geçilebileceği düşünülmektedir. Bu nedenle bu araştırmanın temel amacı okul öncesi dönem çocuklarının okula uyumlarının evde öğrenme ortamları açısından değerlendirilmesidir. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- Çocukların okula uyum düzeyleri nedir?
- Çocukların evde öğrenme ortamları nasıldır?
- Çocukların okula uyum düzeyi cinsiyet, yaş, kendine ait odasının, masasının, sandalyesinin ve dolabının olması, ev ortamında bir rutinin olması ve evdeki aktivite türüne göre farklılaşmakta mıdır?

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma okul öncesi dönem çocuklarının okula uyumlarının evde öğrenme ortamları açısından değerlendirilmesi amacıyla karma araştırma modelinde tasarlanmıştır. Nitel ve nicel araştırmaların birlikte kullanıldığı bir model olarak tanımlanan karma araştırma modeli (Johnson ve Christensen, 2008; Yıldırım ve Şimşek, 2013) kullanılan bu çalışmada çocukların okul uyumları nicel araştırma yöntemi ile elde edilmiştir. Evde öğrenme ortamlarının tespiti ise nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz tekniği ile belirlenmiştir.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında Rize ilinde okul öncesi eğitim kurumlarına devam etmekte olan 5-6 yaş grubu 270 çocuktan (270 anne ve 32 öğretmen görüşü) oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu olasılığa dayalı olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi ile oluşturulmuş-tur (Büyüköztürk vd., 2008).

Araştırmanın çalışma grubuna ait demografik bilgilere Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler

Demografik Bilgiler		n	%	
Çocuk	Cinsiyet	Kız	190	70,4
		Erkek	80	29,6
	Yaş	5 yaş	100	37
		6 yaş	170	63
Ailenin algılanan gelir düzeyi	Düşük		9	3,3
		Orta	239	88,5
	Yüksek		22	8,1
Anne	Yaş	18-28 yaş	60	22,2
		29-39 yaş	70	25,9
		40-49 yaş	50	18,5
		50 ve daha üstü yaş	90	33,3
	Çalışma durumu	Çalışan	188	69,6
		Çalışmayan	82	30,4
Öğrenim durumu	Orta öğretim	52	19,3	
	Lisans	182	67,4	
	Yüksek lisans	36	13,3	
Toplam		270	100	

Tablo 1’de görüldüğü üzere araştırmanın çalışma grubunu oluşturan çocukların %70,4’ü kız, %29,6’sı erkek; %37’si 5 yaş, %63’ü 6 yaşındadır. Annelerin algıladıkları gelir düzeyleri %3,3’ünün düşük, %88,5’inin orta ve %8,1’inin yüksektir. Annelerin %22,2’si 18-28 yaş, %25,9’u 29-39 yaş, %18,5’i 40-49 yaş ve %33,3’ü 50 ve daha üstü yaş aralığındadır. Annelerin %69,6’sı çalışmakta, %30,4’ü çalışmamakta; %19,3’ü orta öğretim mezunu, %67,4’ü lisans mezunu ve %13,3’ü yüksek lisans mezunudur.

Çocukların %17,3’ünün günlük ekran süresi 1 saatten az, %51,5’inin ekran süresi 1-2 saat aralığında ve %31,2’sinin ekran süresi 2 saatten daha fazladır.

Araştırma grubundaki çocukların annelerinin gelir düzeyi ise %10,2 düşük, %84,3 orta ve %5,6 yüksektir. Annelerin %4,9’u 18-28 yaş, %78,1’i 29-39 yaş ve %17’si 40 ve üzeri yaş aralığındadır. Annelerin %42,9’u çalışmakta, %57,1’i çalışmamaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak çocukların okula uyum düzeylerini belirlemek amacıyla 5-6 Yaş Çocukları İçin Okul Uyumu Öğretmen Değerlendirme Ölçeği, evde öğrenme ortamlarını incelemek amacıyla Evde Öğrenme Ortamları Anket Formu kullanılmıştır. Anket formu bu çalışma kapsamında araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Bu bölümde, veri toplama araçları ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

2.3.1. 5-6 Yaş Çocukları İçin Okul Uyumu Öğretmen Değerlendirme Ölçeği

1996’da G.W. Ladd, B. Kochenderfer ve C. Coleman tarafından geliştirilen orijinal ölçek 27 madde ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Türkçe uyarlaması Önder ve Gülay (2010) tarafından ölçek 25 madde ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutlar: Okulu sevme, İşbirlikli katılım, Okuldan kaçınma ve Kendi kendini yönetmedir. Ölçekteki her madde “Uygun Değil”, “Uygun” ve “Tamamen Uygun” ifadeleriyle değerlendirilmektedir. Tüm ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı .70’dir. Ölçekten elde edilen toplam puan, çocuğun okul öncesi eğitim kurumundaki uyum düzeyini ortaya koymaktadır. Puan yükseldikçe okula uyum düzeyi artmaktadır. Ölçme aracı öğretmenler tarafından çocuklar adına doldurulmaktadır (Önder ve Gülay, 2010). Bu çalışma kapsamında da ölçek toplam puan üzerinden değerlendirilmiş ve Cronbach alpha katsayısı .84 olarak tespit edilmiştir.

2.3.2. Evde Öğrenme Ortamları Anket Formu

Bu anket formu çocukların evde öğrenme ortamlarının belirlenmesi amacıyla araştırmacılar tarafından oluşturulmuş ve çocuklar adına anneler tarafından doldurulmaktadır. Form oluşturulmadan önce evde öğrenme ortamları ve erken çocukluk döneminde evde öğrenme ortamlarının çocukların gelişimlerine etkisi incelenmiş ve alanyazın taraması yapılmıştır. Alanyazın taraması yapıldıktan sonra annelerin çocukları adına doldurmaları için 12 sorudan oluşan “Evde Öğrenme Ortamları Anket Formu” hazırlanmış,

formların güvenilirliği ve kapsam geçerliği için 10 alan uzmanının görüşü alınarak hesaplanmıştır. Yapılan Lawshe analizi sonucunda formdaki soruların kapsam geçerlik değerlerinin .71-1 arasında olduğu hesaplanmıştır. Dolayısıyla hiçbir soru çıkarılmamıştır. Anket formunda annelerin demografik özellikleri için dört soru, çocukların demografik özellikleri için iki soru ve çocukların evde öğrenme ortamlarını belirlemeye yönelik ise altı soru olmak üzere toplam 12 soru yer almaktadır.

2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma kapsamında Artvin Çoruh Üniversitesi Rektörlüğü Etik Kurulu'ndan 29.04.2022 tarih ve E-18457941-050.99-48043 sayılı etik kurul onayı alınmıştır. Ardından okul öncesi eğitim kurumlarına gidilerek kurum yöneticilerinden de resmi izin alınarak öğretmenler ile görüşülmüştür. Araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden öğretmenlere çalışma ile ilgili bilgi verilmesinin ardından veriler 02.05.2022-27.05.2022 tarihleri arasında okul öncesi eğitim kurumlarına gidilerek araştırmacılar tarafından toplanmıştır. Veri toplama sürecinde öğretmenlere, çocukların Mayıs ayına kadar okula uyumlarını dikkate alarak her bir çocuk için 5-6 Yaş Çocukları İçin Okul Uyumu Öğretmen Değerlendirme Ölçeği'ni doldurmaları gerektiği belirtilmiştir. Evde Öğrenme Ortamları Anket Formu ise çocukların annelerinin doldurması için çocuklarla birlikte annelerine iletilmiştir. Annelere araştırma süreci ile ilgili öğretmenler tarafından bilgi mesajı gönderilmiştir. Anneler ve öğretmenlerin doldurduğu anketler araştırmacılar tarafından eşleştirilmiştir. Toplam 320 adet veri toplama aracı teslim edilmiş ancak bunlardan 270 âdetinin veri analizine uygun olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmada, okul öncesi dönem çocuklarının okula uyum düzeylerini betimlemek amacıyla ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Çocukların evde öğrenme ortamlarının özelliklerine ilişkin yüzdeler hesaplanmıştır. Anket formundan elde edilen veriler, betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Betimsel analizin amacı, okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış şekilde bulguları sunabilmektir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bulguların desteklenmesi ve geçerlik için önemli olduğundan (Yıldırım ve Şimşek, 2013) annelerin cevaplarından doğrudan alıntılara bulgular başlığı altında yer verilmiştir.

Ölçekten elde edilen verilerin normal dağılım göstermediği Kolmogorov-Smirnov Testi ile belirlendikten sonra ($p < .05$) (Tablo 2) demografik değişkenlere göre farklılaşmayı tespit etmek üzere Mann Whitney-U testi analizi yapılmıştır. Veriler SPSS 21 paket programında analiz edilmiş ve anlamlılık değeri olarak ,05 alınmıştır.

Tablo 2. Verilerin Dağılımına İlişkin Yapılan One-Sample Kolmogorov-Smirnov Testi

		Okul Uyumu Toplam Puanı
N		270
Normal Parameters ^{a,b}	Ortalama	38,3074
	Standart Sapma	6,92807
	Absolute	,207
Most Extreme Differences	Pozitif	,105
	Negatif	-,207
Kolmogorov-Smirnov Z		3,395
Asymp. Sig. (2-tailed)		,000

3. BULGULAR

Bu bölümde okul öncesi dönem çocuklarının okula uyum düzeylerine, evde öğrenme ortamlarına ve okula uyum düzeylerinin evde öğrenme ortamlarına göre (cinsiyet, yaş, kendine ait odasının, masasının, sandalyesinin ve dolabının olması, ev ortamında bir rutinin olması ve evdeki aktivite türü) farklılaşmasına yönelik bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 3. Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Okula Uyum Düzeylerine İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri Sonuçları

	N	Ortalama	S
5-6 Yaş Çocukları İçin Okul Uyumu Öğretmen Değerlendirme Ölçeği	270	38,30	6,92

Tablo 3'te görüldüğü üzere okul öncesi dönem çocuklarının 5-6 Yaş Çocukları İçin Okul Uyumu Öğretmen Değerlendirme Ölçeği'nden aldıkları puan ortalaması 38,30, standart sapma 6,92'dir. Ölçeğin toplam puanından alınabilecek maksimum ve minimum puan değerleri dikkate alındığında (maks. 50- min. 0) çocukların okula uyum puanlarının yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4. Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Evde Öğrenme Ortamlarına İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları

Puan	Gruplar	N	%	
Evde Öğrenme Ortamları Anket Formu	Kendine ait odası olanlar	Var	205	75,9
		Yok	65	24,1
	Kendine ait masası olanlar	Var	149	55,2
		Yok	121	44,8
	Kendine ait sandalyesi olanlar	Var	169	62,6
		Yok	101	37,4
	Kendine ait dolabı olanlar	Var	222	82,2
		Yok	48	17,8
	Evde rutin programı olma	Var	148	54,8
		Yok	122	45,2
	Evdeki aktivite türü	Eğitici-öğretici etkinlikler	219	81,1
		Ekran odaklı etkinlikler	51	18,9

*p<.05

Tablo 4'te görüldüğü üzere okul öncesi dönem çocuklarının %75,9'unun kendisine ait bir odası, %55,2'sinin kendisine ait bir masası, %62,6'sının kendisine ait bir sandalyesi ve %82,2'sinin kendisine ait bir dolabı olduğu belirlenmiştir.

Çocukların %54,8'inin evde rutin bir programı olduğu ve %81,1'inin evde eğitici-öğretici etkinlikler yaptıkları belirlenmiştir.

“Ona göre masa, sandalye aldık, rahatça boyama yapabilirsin diye.” (A210)

“Etkinlik kitabından etkinlik yaparız, oyun oynarız birlikte.” (A57)

“Okuldan geliş, dinlenme, yemek, oyun, hikâye okuma ve uyku rutini var.” (A48)

“Okuldan hemen sonra parka gideriz, eve gelince yemek yer, oyun oynar, kitap okuruz, uyur. Bu rutine uymaya dikkat ederim.” (A156)

Tablo 5. Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Okula Uyumlarının Cinsiyet ve Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumuna İlişkin Yapılan Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	z	p	
5-6 Yaş Çocukları İçin Okul Uyumunu Öğretmen Değerlendirme Ölçeği	Cinsiyet	Kız	190	158,19	30057	3288	-7,385	,000***
		Erkek	80	81,60	6528			
	Yaş	5 yaş	100	108,76	10875,50	5825,50	-4,331	,000***
		6 yaş	170	151,23	25709,50			

***p<.001

Tablo 5'te görüldüğü üzere okul öncesi dönem çocuklarının 5-6 Yaş Çocukları İçin Okul Uyumunu Öğretmen Değerlendirme Ölçeği'nden almış oldukları puanların cinsiyet değişkenine göre anlamlı şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir ($z=-7,385$, $p=,000$). Buna göre kız çocukların okula uyum puanları erkek çocuklardan daha yüksektir.

Okul öncesi dönem çocuklarının 5-6 Yaş Çocukları İçin Okul Uyumunu Öğretmen Değerlendirme Ölçeği'nden almış oldukları puanların yaş değişkenine göre anlamlı şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir ($z=-4,331$, $p=,000$). Buna göre 6 yaş grubu çocukların okula uyum puanları 5 yaş grubu çocuklardan daha yüksektir.

Tablo 6. Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Okula Uyumlarının Evde Öğrenme Ortamı Değişkenlerine Göre Farklılaşma Durumuna İlişkin Yapılan Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	z	p	
5-6 Yaş Çocukları İçin Okul Uyumunu Öğretmen Değerlendirme Ölçeği	Kendine ait odası olanlar	Var	205	161,65	33138	1302	-9,805	,000***
		Yok	65	53,03	3447			
	Kendine ait masası olanlar	Var	149	171,07	25489	3715	-8,334	,000***
		Yok	121	91,70	11096			
	Kendine ait sandalyesi olanlar	Var	169	168,04	28399	3035	-8,888	,000***
		Yok	101	81,05	8186			
	Kendine ait dolabı olanlar	Var	222	154,81	34367,50	1041,500	-8,768	,000***
		Yok	48	46,20	2217,50			
	Evde rutin programı olma	Var	148	161,32	23875	5207	-6,004	,000***
		Yok	122	104,18	12710			
	Evdeki aktivite türü	Eğitici-öğretici etkinlikler	219	160,72	35198	61	-11,036	,000***
		Ekran odaklı etkinlikler	51	27,20	1387			

***p<.000

Tablo 6’da görüldüğü üzere okul öncesi dönem çocuklarının 5-6 Yaş Çocukları İçin Okul Uyumu Öğretmen Değerlendirme Ölçeği’nden almış oldukları puanların evde öğrenme ortamları değişkenlerine göre anlamlı şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir.

Buna göre kendine ait odası olan çocukların okula uyum puanları odası olmayan çocuklardan daha yüksektir ($z=-9,805$, $p=,000$). Kendine ait masası olan çocukların okula uyum puanları masası olmayan çocuklardan daha yüksektir ($z=-8,334$, $p=,000$). Kendine ait sandalyesi olan çocukların okula uyum puanları sandalyesi olmayan çocuklardan daha yüksektir ($z=-8,888$, $p=,000$). Kendine ait dolabı olan çocukların okula uyum puanları dolabı olmayan çocuklardan daha yüksektir ($z=-8,768$, $p=,000$). Evde rutin bir programı olan çocukların okula uyum puanları rutini olmayan çocuklardan daha yüksektir ($z=-6,004$, $p=,000$). Evde eğitici öğretici etkinlikler yapan çocukların okula uyum puanları ekran odaklı etkinlikler yapan çocuklardan daha yüksektir ($z=-11,036$, $p=,000$).

Bu sonuca göre çocukların okula uyumlarının evde öğrenme ortamlarının niteliğine göre farklılaştığı söylenebilir.

4. SONUÇ ve TARTIŞMA

Okul öncesi dönem çocuklarının okula uyumlarının evde öğrenme ortamları açısından değerlendirildiği bu araştırmanın sonucunda çocukların okul uyumlarının yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Yalçın (2016), okul öncesi dönem çocuklarının okula uyumlarını incelediği araştırmanın sonucunda çocukların %93,70’inin okula uyum sağladığını tespit etmiştir. Erten’in (2012) çalışmasında ise çocukların okula uyumlarının eğitim öğretim yılı içerisinde arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Mevcut araştırmanın sonucunda çocukların okula uyum düzeylerinin yüksek çıkmasında verilerin Mayıs ayında toplanmasının etkili olduğu düşünülmektedir. Nitekim Ladd (2017), çocukların okul öncesi eğitim kurumunda geçirdikleri sürenin okula uyumlarını arttırdığını belirtmektedir. Ayrıca okula uyumu artıran çocuk, aile ve öğretmenden kaynaklanan pek çok faktörün olması (Chi vd., 2018) çocukların okula uyum düzeylerinin artmasının nedeni olarak görülebilir.

Okul öncesi dönem çocuklarının %75,9’unun kendisine ait bir odası, %55,2’sinin kendisine ait bir masası, %62,6’sının kendisine ait bir sandalyesi ve %82,2’sinin kendisine ait bir dolabı olduğu belirlenmiştir. Çocukların %54,8’inin evde rutin bir programı olduğu ve %81,1’inin evde eğitici-öğretici etkinlikler yaptıkları belirlenmiştir. İcen ve Uysal (2018), ilkokul çocuklarının %91,3’ünün kendilerine ait odalarının olduğunu tespit etmiştir. Köşker (2013), 6 yaş grubu çocukların %50,9’unun kendine ait odalarının olduğunu; %62,5’inin ise kitaplığı ve çocuk kitapları olduğunu tespit etmiştir. Mevcut araştırma sonucunda çocukların kendilerine ait donanımlarının bu şekilde olması ailelerin sosyo ekonomik düzeylerinin orta seviyede olmasından kaynaklanabilir. Nitekim Köşker (2013), gelir durumu yüksek olan ailelerin çocuklarının okul olgunluğunun daha yüksek olduğunu tespit etmiştir.

Kız çocukların okula uyumlarının erkek çocuklardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Alanyazında benzer sonuca ulaşan çalışmalara rastlanmıştır (Arabacıoğlu ve Bağçeli Kahraman, 2021; Bağçeli Kahraman, 2018; Kaya ve Akgün, 2016; Mamur Kar, 2022; Ogelman ve Sarıkaya, 2014; Şepitçi, 2018; Uysal vd., 2016; Wu vd., 2015; Yoleri, 2015). Kız çocuklarının okula uyumlarının yüksek çıkmasında kız çocukların sosyal beceri gelişimi ve dil gelişimi gibi gelişim alanlarında erkek çocuklardan daha iyi düzeyde olmaları etkili olabilir.

Araştırmanın sonucunda 6 yaşındaki çocukların okula uyumlarının 5 yaşındaki çocuklardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde Şepitçi (2018), 5-6 yaş grubu çocuklar arasında 6 yaş grubundaki çocukların okula uyumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Mamur Kar (2022), 36-72 aylık çocukların okula uyumlarını incelediği araştırmanın sonucunda yaş büyüdükçe çocukların sosyal uyumlarının arttığını tespit etmiştir. Kaya ve Akgün (2016), 48-72 aylık çocuklar arasında büyük yaş grubu çocukların okula uyumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Mevcut araştırmanın sonucunda büyük yaş grubundaki çocukların okula uyumlarının yüksek çıkmasında yaşla birlikte gelişimdeki artışın etkili olduğu düşünülmektedir. Nitekim çocukların yaşı arttıkça el-göz koordinasyonu, motor becerileri, sosyal becerileri ve dil becerilerinin de arttığı bilinmektedir (Nursery Resources, 2023). Tüm bunlar çocukların yaşlarının artmasıyla okula uyum süreçlerini de kolaylaştırmaktadır.

Son olarak çocukların okula uyumlarının evde öğrenme ortamlarına göre farklılaştığı tespit edilmiştir. Bu sonuca göre kendine ait odası, masası, sandalyesi ve dolabı olan çocukların okula uyumları olmayanlardan daha yüksektir. Benzer şekilde Kotil (2015), kendine ait odası ve çalışma masası olan çocukların okula hazırbulunuşluklarının daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Köşker (2013), kendine ait odası, kitaplığı ve çocuk kitapları olan çocukların okul olgunluğunun daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Kılıç (2021),

0-6 yaş çocuklarının evde güvenlik önlemlerini incelediği araştırmanın sonucunda çocuğun kendine ait odasının olması çocuğun güvenliğini artıran bir unsur olarak tespit edilmiştir. Yıldırım (2021), özel gereksinimli çocukların ev erken okuryazarlık ortamlarını incelediği araştırmasında çocuğun kendine ait odasının olmasının erken okuryazarlık becerilerini desteklediğini ortaya koymuştur. Evde öğrenme ortamlarının niteliği çocukların akademik başarısı, okulla ev arasındaki bilginin kalıcılığı ve çocuğun evde de desteklenmesi gibi pek çok alanda çocuğun okula uyum sürecine katkı sağlamaktadır (Barger vd., 2019). COVID-19 pandemi sürecinde de evden çevrimiçi şekilde öğrenim gören çocukların bu süreçte evde öğrenme ortamlarının niteliğinin eğitim sürecini etkilediği belirlenmiştir. Çocuğa sunulan uygun ortamın, çocuğun derse katılımı ve akran etkileşimi için önemli olduğu tespit edilmiştir (Bhamani vd., 2020).

Araştırmanın bir diğer sonucuna göre evde rutin bir programı olan çocukların okula uyumları olmayanlardan daha yüksektir. Ayrıca evde eğitici-öğretici etkinlikler yapan çocukların okula uyumlarının ekran odaklı etkinlikler yapan çocuklardan daha yüksek olduğu ortaya konulmuştur. Kurt (2017), ailelerin çocukla okul dışında geçirdikleri nitelikli zamanın çocukların okula uyumlarını arttırdığını tespit etmiştir. Kotil (2015), okul dışında spor etkinliklerine katılan çocukların, ailesiyle eğitici-öğretici etkinlikler (müze, kütüphane ziyareti, kitap okuma, okulda yapılan etkinliklerle ilgilenme) yapan çocukların okula hazırbulunuşlarının daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Evde öğrenme ortamının niteliği ve çocukların aileleriyle geçirdikleri zamanın kaliteli olması çocukların okula uyum süreçlerinde etkili olmaktadır (Bhise ve Sonawat, 2016). Çocuklara sunulacak ev ortamının çocuğun gelişimini ve öğrenmesini destekleyecek, çocuğun yaşına ve gelişim düzeyine uygun olarak tasarlanmış nitelikli unsurlar içermesi çocuğun okula uyum sürecinin desteklenmesini sağlayacaktır.

5. ÖNERİLER

Okul öncesi dönem çocuklarının okula uyumlarının evde öğrenme ortamları açısından incelendiği bu araştırmanın sonuçlarından hareketle araştırmacılar ve eğitimciler için çeşitli öneriler sunulmaktadır. Araştırmanın sonucunda çocukların okula uyumlarının yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bu durumun olası nedenleri detaylı incelemeler ile tespit edilebilir. Araştırmanın sonucunda çocukların evde öğrenme ortamlarının onlara uygun ve nitelikli olduğu tespit edilmiştir. Evde öğrenme ortamları açısından dezavantajlı çocuk gruplarıyla başka çalışmalar yürütülebilir. Son olarak araştırmanın sonucunda evde rutin programı olan ve ailesiyle eğitici-öğretici etkinlikler yapan çocukların okula uyumlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Buna göre öğretmenler ailelerin çocuklarına rutin program oluşturmalarına ve evde eğitici-öğretici etkinlikler yapmalarına destek olabilirler. Bu çalışmada evde öğrenme ortamları annelerin beyanına göre belirlenip incelenmiştir. Gelecek araştırmalarda gözlem tekniğinin kullanılması için araştırmalar genişletilebilir.

KAYNAKÇA

- Arabacıoğlu, B., & Bağçeli Kahraman, P. (2021). Okul öncesi dönem çocuklarının okula uyumdüzeyleri ve ebeveyn tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 25(1), 175-192.
- Bağçeli Kahraman, P. (2018). Okul öncesi dönem çocuklarının okula uyum sürecine ilişkin anaokulu öğretmenlerinin ve annelerinin görüşleri. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 2(1), 3- 20. <https://doi.org/10.24130/eccd-jecs.196720182144>
- Bakal, H., & Bilgiç, D. E. (2023). Eğitim yapıları iç mekân tasarımı ve bilişsel gelişim ilişkisi. *Mimarlık ve Yaşam*, 8(1), 113-131. <https://doi.org/10.26835/my.1191788>
- Barger, M. M., Kim, E. M., Kuncel, N. R., & Pomerantz, E. M. (2019). The relation between parents' involvement in children's schooling and children's adjustment: A meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 145(9), 855–890. <https://doi.org/10.1037/bul0000201>
- Bhamani, S., Makhdoom, A. Z., Bharuchi, V., Ali, N., Kaleem, S., & Ahmed, D. (2020). Home learning in times of COVID: Experiences of parents. *Journal of Education and Educational Development*, 7(1), 9-26. <http://dx.doi.org/10.22555/joeeed.v7i1.3260>
- Bhise, C. D., & Sonawat, R. (2016). Factors influencing school readiness of children. *Research Journal of Recent Sciences*, 5(5), 53-58.
- Bilgiç, D. E., & Çiftci, S. K. (2020). Türkiye kentleşmesinin sonucu olan toplu konutlarda çocuk odası tasarımı ve işlevsellik. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(7), 25-42.

- Brussoni, M., Olsen, L. L., Pike, I., & Sleet, D. A. (2012). Risky play and children's safety: Balancing priorities for optimal child development. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 9(9), 3134-3148. <https://doi.org/10.3390/ijerph9093134>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Chi, S. A., Kim, S., & Kim, N. H. (2018). A study of school adjustment related variables of young children. *South African Journal of Education*, 38(2), 1-9. <https://hdl.handle.net/10520/EJC-f12e3b5e0>
- Doğan, R. K. & Baksi, S. (2019). Çocuk mekânlarında güncel tasarım yaklaşımları. *Yakın Mimarlık Dergisi*, 2(2), 1-13.
- Erbay, F. & Ömeroğlu, E. (2011). Investigation of the impacts of physical environment on teacher-child communication. *Mevlâna International Journal of Education*, 1(1), 29-37.
- Erten, H. (2012). *Okul öncesi eğitime devam eden 5-6 yaş çocuklarının sosyal beceri, akran ilişkileri ve okula uyum düzeyleri arasındaki ilişkilerin izlenmesi* (Yayın no. 322435) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi]. Yök Ulusal Tez Merkezi.
- Estell, D. B., Farmer, T. W., Pearl, R., Van Acker, R., & Rodkin, P. C. (2008). Social status and aggressive and disruptive behavior in girls: Individual, group, and classroom influences. *Journal of School Psychology*, 46(2), 193-212. <https://doi.org/10.1016/j.jsp.2007.03.004>
- Nursery Resources. (2023). Satutory Framework - for the Early Years Foundation Stage <https://www.nurseryresources.org/product/satutory-framework---for-the-early-years-foundation-stage#page/11>
- Gresham, F. M., & Elliott, S. N. (1987). The relationship between adaptive behaviour and social skills: Issues in definition and assessment. *Journal of Special Education*, 21(9), 167-181. <https://doi.org/10.1177/002246698702100115>
- Gülay Ogelman, H., Önder, A., Seçer, Z., & Erten, H. (2013). Anne tutumlarının 5-6 yaş çocuklarının sosyal becerilerini ve okula uyumlarını yordayıcı etkisi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 29, 143-152.
- Gür, Ş. O., & Zorlu, T. (2002). *Çocuk mekânları*. YEM Yayınları.
- İçen, B., & Uysal, G. (2018). İlköğretim birinci kademe öğrencilerinin sanal oyun bağımlılık düzeylerinin belirlenmesi. *Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 14(3), 532-544. <https://doi.org/10.26559/mersinsbd.856867>
- Johnson, R. B., & Christensen, L. (2008). *Educational research: Quantitative, qualitative, and mixed approaches*. Allyn and Bacon.
- Kaya, Ö. S., & Akgün, E. (2016). Okul öncesi dönemdeki çocukların okula uyum düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *İlköğretim Online*, 15(4), 1311-1324. <https://doi.org/10.17051/io.2016.51992>
- Kılıç, E. (2021). *Tuzla Eğitim Aile Sağlığı Merkezi'ne kayıtlı 0-6 yaş çocukların annelerinin ev kazalarına yönelik güvenlik önlemleri ile ilgili bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi* (Yayın no. 725843) [Tıpta uzmanlık tezi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi]. Yök Ulusal Tez Merkezi.
- Köşker, Y. (2013). *Köyde ve kentte yaşayan 6 yaş çocukların okul olgunluklarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi* (Yayın no. 328682) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi]. Yök Ulusal Tez Merkezi.
- Kurt, F. (2017). *Okul öncesi çocuklarının okula uyumlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi: Şanlıurfa örneği* (Yayın no. 488544) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Çağ Üniversitesi]. Yök Ulusal Tez Merkezi.
- Ladd, G. W. (2017). Having friends, keeping friends, making friends, and being liked by peers in the classroom: Predictors of children's early school adjustment?. In *Interpersonal Development* (pp. 203-222). Routledge.

- Mamur Kar, H. (2022). *Okul öncesi çocukların okula uyumlarının kaygı durumlarıyla ilişkisinin incelenmesi* (Yayın no. 764617) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi]. Yök Ulusal Tez Merkezi.
- MEB (2013). *2013-2014 Eğitim öğretim yılı uyum programı ile ilgili valiliğe gönderilen yazı. Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü*. <http://tegm.meb.gov.tr/www/2013-2014-egitim-ogretim-yili-okul-oncesi-ve-1sinif-icin-uyum-programi/icerik/133>
- Moore, R. C. (2017). *Childhood's domain: Play and place in child development (Vol. 6)*. Routledge.
- Ogelman, H. G., & Kaya, R. (2023). Okul öncesi dönem çocuklarının bağımsız öğrenme davranışları ile okula uyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 77-89. <https://doi.org/10.53506/egitim.1253292>
- Ogelman, H. G., & Sarıkaya, H. E. (2014). 5-6 yaş çocukların sosyal beceri, akran ilişkileri ve okula uyum düzeyleri ile kardeş değişkenleri arasındaki ilişkiler. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (41), 0-11.
- Oktay, A. (2010). Okul öncesi eğitim ve ilköğretimin çocuğun yaşamındaki yeri ve önemi. A. Oktay (Ed.), *İlköğretime hazırlık ve ilköğretim programları* (1. Baskı, s. 1-20). Pegem Akademi.
- Oktay A., & Unutkan Ö. P. (2005). İlköğretime hazır oluş ve okul öncesi eğitimle ilköğretimin karşılaştırılması. M. Sevinç (Ed.), *Erken çocuklukta gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar* (s. 145-155). Morpa Kültür Yayınları.
- Oktay, E., & Pekiyan, A. (2010). Çocuklu ailelerin otel işletmesi seçiminde etkili olan faktörler: Afyonkarahisar'da bir uygulama. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 17(2), 159-181.
- Önder, A., & Gülay, H. (2010). 5-6 yaş çocukları için okula uyum öğretmen değerlendirme ölçeğinin güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *Uluslararası Online Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(2), 204-224.
- Reynolds, A. J., & Bezruczko, N. (1993). School adjustment of children at risk through fourth grade. *Merrill-Palmer Quarterly*, 39(4), 457-480.
- Senyen, H. M. S., & Erdoğan, E. (2019). Kamusal çocuk oyun alanlarında güvenliğin avrupa standartları üzerinden değerlendirilmesi. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 21(3), 665-684. <https://doi.org/10.24011/barofd.579837>
- Sivri, H. (1993). *Fiziksel ve mekânsal çevrenin çocuk davranışına ve gelişimine etkileri. Çocuk için oluşturulacak çevrelerde tasarım verilerinin saptaması* (Yayın no. 28977) [Doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. Yök Ulusal Tez Merkezi.
- Spencer, M. B. (1999). Social and cultural influences on school adjustment: The application of an identity focused cultural ecological perspective. *Educational Psychologist*, 34(1), 43-57. https://doi.org/10.1207/s15326985ep3401_4
- Şentürk-Berber, S. (2015). *Okul öncesi 5 yaş çocukları için eğitici drama temelli okula uyum programının değerlendirilmesi* (Yayın no. 437094) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi]. Yök Ulusal Tez Merkezi.
- Şepitçi, M. (2018). *Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 5-6 yaş çocuklarının öz düzenleme becerilerinin okul uyumu ile ilişkisinin incelenmesi* (Yayın no. 527029) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. Yök Ulusal Tez Merkezi.
- Şişmanoğlu, E. (2013). *Kullanıcı odaklı tasarım; Türkiye'de çocuk mobilya sektörü üzerine bir inceleme* (Yayın no. 330506) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi]. Yök Ulusal Tez Merkezi.
- Tavşan, F., Bal, H. B., & Gerçek, M. (2018). Flexible design approaches in children's furniture. *ISAS 2018-Winter- Samsun*, 3. 289-293.
- Tekin, B., Curaoğlu, F., & Özaslan, A. (2022). 6-9 yaş grubu çocukların ev içi hareketliliklerini arttırmayı hedefleyen yardımcı mobilya tasarım projesi. 5. Ulusal Tasarım Araştırmaları Konferansı UTAK 2022 'Tasarım ve Çoğulculuk, Ankara, 405-426.
- Uysal, H., Aydos, E. H., & Akman, B. (2016). Okul öncesi dönem çocuklarının sınıfa uyumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(3), 617-645.

- Wu, Y., Wu, J., Chen, Y., Han, L., Han, P., Wang, P., & Gao, F. (2015). Shyness and school adjustment among Chinese preschool children: Examining the moderating effect of gender and teacher–child relationship. *Early Education and Development*, 26(2), 149-166. <https://doi.org/10.1080/10409289.2015.970503>
- Yalçın, V. (2016). *Okul öncesi dönem çocuklarının okula uyum süreci ile ebeveynlerinin çocuk yetiştirme tutumları arasındaki ilişki* (Yayın no. 438268) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi]. Yök Ulusal Tez Merkezi.
- Yavuz Öden, H. (2021). Çocuklara yönelik kitapevi iç mekân tasarımı incelemesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 8(71), 1385-1397. <https://doi.org/10.26450/jshsr.2483>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayınevi.
- Yıldırım, G. (2021). *Otizm spektrum bozukluğu, gelişimsel dil bozukluğu tanılı ve tipik gelişim gösteren çocukların ev erken okur-yazarlık ortamlarının incelenmesi* (Yayın no. 694287) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Üsküdar Üniversitesi]. Yök Ulusal Tez Merkezi.
- Yoleri, S. (2015). Preschool children's school adjustment: indicators of behaviour problems, gender, and peer victimisation. *Education 3-13*, 43(6), 630-640. <https://doi.org/10.1080/03004279.2013.848915>